

Motion

1984/85:2283

Göte Jonsson

Skattelättnader för små och medelstora företag

Marknadsekonomi är grunden för vår välfärd. Genom denna skapas ett effektivt och decentraliserat system för beslutsfattande. De många småföretagen är viktiga i detta sammanhang. Genom dessa många företag skapas garanti för en fri konkurrens. De regelsystem och av riksdagen beslutade lagarna måste utformas så att småföretagandet stimuleras och underlättas. Rättssäkerheten och klarheten måste vara bärande vid lagstiftningen.

Konsekvenserna av nya lagar för företagen måste vara förutsebara. Generalklausuler och svårtolkade regler rymmer illa med rättssäkerhetskravet. Det är viktigt att innan nya lagförslag föreläggs riksdagen, skall utredas och beaktas de administrativa och kostnadsmissiga konsekvenserna för såväl företagen som för samhället, väl underbyggda, konsekvensanalyser skall ha gjorts.

Det är viktigt att företagsklimatet är positivt och framåtsyftande. Den osäkerhet som rått och fortfarande råder beträffande nya lagar, skatter och pålagor verkar hämmande på företagsvilja och initiativförmåga. Det påverkar också många negativt vad gäller intresset att fortsätta sin företagsverksamhet. Näringspolitiken måste därför bygga på stabilitet och förtroende mellan beslutsfattare och näringslivet.

Nyföretagande och generationsskiften

Nyföretagande, möjligheter för enskilda att kunna förvärva företag och rimliga regler vid generationsskiften är nödvändiga för förnyelsen av näringslivet. I Sverige har vi i princip fri etableringsrätt. Detta innebär inte att nyföretagandet är problemfritt. Svårigheter uppstår ofta vid finansieringen av det nya företaget. Mot denna bakgrund finns det anledning att överväga inrättandet av särskilda nyetableringskonton som möjliggör skattefritt sparande.

Generationsskiftena liksom andra enskilda personers företagsförvärv försvåras, bl. a. genom skattesystemets utformning. Juridiska personer kan komma i ett relativt sett fördelaktigare läge. Här krävs en översyn av skattereglerna i syfte att motverka koncentrationen inom näringslivet.

Behovet av möjligheten till konvertering av ett slags aktier till ett annat slags aktier bör uppmärksammas. Åtgärder bör också vidtas för att underlätta utlösen av delägare. Låneförbudsreglerna bör ändras. I dag krävs särskilda skäl för dispens från låneförbudet. Här borde i stället gälla att

låneförbudet skall tillämpas enbart om särskilda skäl föreligger för ett sådant förbud.

Kapitalbeskattningen

Förmögenhetsskatten har mer än fördubblats i reala termer sedan 1960. Den högsta förmögenhetsskatten utgår med 3 % på den del av förmögenheten som överstiger 1,8 milj. kr. År 1960 utgick den högsta förmögenhetsskatten med 1,8 % på den del av förmögenheten som i 1984 års penningvärde översteg 5,1 milj. kr.

I samband med småföretagarpropositionen infördes 1978 den s. k. 30-procentsregeln. Den innebär att kapital som nedlagts i rörelse eller jordbruk i princip värderas till 30 % av företagets substansvärde.

Denna 30-procentsregel är nu tillämplig vid förmögenhetsbeskattning på alla icke börsnoterade aktier, och vid arvs- och gåvobeskattningen på sådana icke börsnoterade aktier som inte omsätts. Jag menar att samma värderingsprincip bör tillämpas vid arvs- och gåvobeskattningen som vid förmögenhetsbeskattningen för alla icke börsnoterade aktier, således även sådana som omsätts.

Regeln vid s. k. successiva gåvor är också ett problem. Enligt nuvarande bestämmelser gäller den endast om gåvan avser hela företaget. Lättnadsregeln gäller således inte om en företagare önskar att gradvis överlåta ansvaret och endast ge bort en del av företaget, vilket är naturligt vid många generationsskiften. Ett sådant förfarande kan ur bl. a. verksamhets-synpunkt vara lämpligt för många företag. Jag anser därför att reglerna för gåva skall ändras vilket riksdagen bör ge regeringen till känna.

Slopa skatten på arbetande kapital

Den framtida utvecklingen och sysselsättningen inom flera kommuner och orter är helt beroende av de mindre och medelstora företagens möjligheter att utvecklas och leva vidare. Det är därför helt nödvändigt att näringspolitiken utformas i positiv riktning vad gäller dessa företag och att de problem som är kännetecknande för familjeföretagen kan lösas på ett riktigt sätt. Tyvärr blir familjeföretagen färre. Många köps upp medan andra tvingas lägga ned sin verksamhet och nyföretagandet är långt ifrån tillräckligt. Beskattningen av det i företagen arbetande kapitalet utgör ett problem. Det är inte rimligt att enskilda företagare skall beskattas för maskiner, inventarier och tillgångar som skapar sysselsättning. De nuvarande reglerna har framtvingat många onödiga företagsförsäljningar och hämmat investeringsviljan. Denna för familjeföretagen negativa utveckling kommer att fortsätta om inte skattereglerna skyndsamt ändras. Riksdagen bör ge regeringen i uppdrag att skyndsamt lägga fram förslag innebärande slopande av skatten på det i företagen arbetande kapitalet.

Investeringsfond och investeringsreserv

För att minska skillnaderna mellan i första hand aktiebolag och enskilda företagare har möjlighet fr. o. m. 1980 års taxering öppnats även för egenföretagare att sätta av medel för framtida investeringsändamål. Detta har möjliggjorts genom införande av en s. k. allmän investeringsreserv för egenföretagare som konstruerats med investeringsfondssystemet som förebild. För att upprätthålla den neutralitet mellan företagsformerna som skapats härigenom anser jag att frisläpp av investeringsreserverna bör ske samtidigt och i samma omfattning som frisläppande av investeringsfonderna.

Detta bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

Fåmansföretagen

För de s. k. fåmansföretagen och deras ägare finns en rad särbestämmelser. Dessa syftar till att uppnå skattemässig rättvisa gentemot andra företagsformer.

Företagarna upplever den nu gällande fåmansbolagslagstiftningen som diskriminerande. Det gäller särskilt reglerna om bilförmån, lön till make, traktamentsersättningar, de speciella s. k. stoppregler vid överlåtelse av egendom mellan företaget och ägarna som i vissa fall medför beskattning hos såväl företag som företagare, uppgiftsplikten m. m. Det gäller vidare handelsbolagen på vilka vissa av reglerna inte alls passar in. Denna lagstiftning är nu mogen för en revidering. En likvärdig behandling av fåmansföretagen med andra grupper är därvid ett grundkrav. Målet för en sådan revidering bör vidare vara att skapa mer nyanserade regler som inte försvårar kommersiellt motiverade förfaranden.

Riksdagen bör hos regeringen begära att 1980 års företagsskattekommitté får i uppdrag att skyndsamt se över lagstiftningen beträffande fåmansföretagen.

Hemställan

Med anledning av vad som anförts i motionen beträffande förbättringar för små och medelstora företag hemställs*

1. att riksdagen hos regeringen hemställer om en översyn av skattereglerna i syfte att underlätta generationsskiftena samt utlösen av delägare i företagen,
2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om ändringar av 30-procentsregeln så att även aktier som omsätts omfattas av denna regel vid arvs- och gåvobeskattningen,

* Se även motionerna 1984/85:2284—2285.

3. att riksdagen hos regeringen hemställer om förslag till ändring av reglerna för successiv gåva så att den blir tillämpbar även vid gåva av del av företag, i enlighet med vad i motionen anförts,
4. att riksdagen hos regeringen hemställer om skyndsamt förslag om slopande av skatten på det i företaget arbetande kapitalet,
5. att riksdagen hos regeringen begär att 1980 års företagsskattekommitté får i uppdrag att skyndsamt se över lagstiftningen beträffande fåmansföretagen i enlighet med vad i motionen anförts.

Stockholm den 24 januari 1985

GÖTE JONSSON (m)